

A9-0178/2022

17.6.2022

PRANEŠIMAS

dėl 2021 m. Komisijos ataskaitos dėl Serbijos
(2021/2249(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Vladimír Bilčík

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĒL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	25
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	26

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2021 m. Komisijos ataskaitos dėl Serbijos (2021/2249(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Serbijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą, kuris įsigaliojo 2013 m. rugsėjo 1 d.¹,
- atsižvelgdamas į 2009 m. gruodžio 19 d. Serbijos paraišką dėl narystės Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 12 d. Komisijos nuomonę dėl Serbijos paraiškos dėl narystės Europos Sąjungoje (COM(2011)0668), 2012 m. kovo 1 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą suteikti Serbijai šalies kandidatės statusą ir 2013 m. birželio 27–28 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą pradėti derybas su Serbija dėl stojimo į ES,
- atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimui Salonikuose pirmininkavusios valstybės narės išvadas,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 17 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo Sofijos deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 6 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo Zagrebo deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 6 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo Brdo deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2014 m. rugpjūčio 28 d. pradėtą Berlyno procesą ir 2021 m. liepos 5 d. aštuntąjį Berlyno proceso aukščiausiojo lygio susitikimą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 10 d. Sofijos aukščiausiojo lygio susitikimą, 2020 m. lapkričio 9 d. Vakarų Balkanų vadovų deklaraciją dėl bendros regioninės rinkos ir 2020 m. lapkričio 10 d. Sofijos deklaraciją dėl Vakarų Balkanų žaliosios darbotvarkės,
- atsižvelgdamas į 1999 m. birželio 10 d. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1244, 2010 m. liepos 22 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo patariamąją nuomonę dėl vienašališko Kosovo nepriklausomybės paskelbimo suderinamumo su tarptautine teise ir 2010 m. rugsėjo 9 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją Nr. 64/298, kuria pripažįstamas Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonės turinys ir kurioje teigiamai vertinamas ES pasirengimas sudaryti geresnes sąlygas Serbijos ir Kosovo dialogui,
- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 19 d. pirmąjį susitarimą dėl Serbijos ir Kosovo vyriausybių santykių normalizavimo principų ir 2015 m. rugpjūčio 25 d. susitarimus,

¹ OL L 278, 2013 10 18, p. 16.

taip pat į vykstantį ES tarpininkaujamą dialogą dėl santykių normalizavimo,

- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 5 d. Komisijos komunikatą „Stojimo proceso stiprinimas. Įtikima ES perspektyva Vakarų Balkanų šalimis“ (COM(2020)0057),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 6 d. Komisijos komunikatą „Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planas“ (COM(2020) 0641) ir į 2020 m. spalio 6 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Vakarų Balkanų žaliosios darbotvarkės įgyvendinimo gairės“ (SWD(2020) 0223),
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1529, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)²,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 19 d. Komisijos komunikatą „2021 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2021)0644) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą – 2021 m. ataskaitą dėl Serbijos (SWD(2021)0288),
- atsižvelgdamas į Komisijos 2021 m. balandžio 22 d. Serbijos ekonominių reformų programos (2021–2023 m.) vertinimą (SWD(2021)0096) ir 2021 m. liepos 12 d. Tarybos priimtas ES ekonominio ir finansinio dialogo su Vakarų Balkanais ir Turkija bendras išvadas,
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 29 d. Komisijos komunikatą „Parama Vakarų Balkanų šalims kovoti su COVID-19 ir atsigausti po pandemijos“ (COM(2020)0315),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 22 d. ir gruodžio 14 d. vykusius 12-ąjį ir 13-ąjį ministrų lygmens stojimo į Europos Sąjungą konferencijos su Serbija susitikimus, kurių metu pradėtos derybos dėl ketvirtosios derybų skyrių teminės grupės „Žalioji darbotvarkė ir tvarus sujungiamumas“,
- atsižvelgdamas į priemones, kuriomis siekiama pagerinti rinkimų proceso eigą ir dėl kurių 2021 m. rugsėjo 18 d. tarpininkai susitarė antruoju Europos Parlamento tarpininkaujamo šalių tarpusavio dialogo etapu,
- atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 25 d. Briuselyje įvykusio šeštojo ES ir Serbijos stabilizacijos ir asociacijos tarybos posėdžio rezultatus,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 14 d. Tarybos išvadas dėl plėtros proceso ir stabilizacijos ir asociacijos proceso,
- atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 8 d. Tarybos reglamentą (ES) 2022/576, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje³,
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 2 d. priimtą JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją ES-11/1 dėl agresijos prieš Ukrainą,
- atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 10 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą „ES

² OL L 330, 2021 9 20, p. 1.

³ OL L 111, 2022 4 8, p. 1.

parama teisinei valstybei Vakarų Balkanuose: nepaisant pastangų, esminės problemos neišspręstos“,

- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 3 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą „Dezinformacija, daranti poveikį ES: pažabota, bet neįveikta“,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos kovos su korupcija valstybių grupės (GRECO) 2022 m. kovo mėn. priimtą ketvirtojo vertinimo etapo antrąją tarpinę atitikties ataskaitą dėl Serbijos,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl šios šalies,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Vakarų Balkanų po 2020 m. aukščiausiojo lygio susitikimo⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. kovo 25 d. rezoliuciją dėl 2019–2020 m. Komisijos ataskaitų dėl Serbijos⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl bendradarbiavimo kovos su organizuotu nusikalstamumu Vakarų Balkanuose srityje⁶,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją dėl priverčiamojo darbo bendrovės „Linglong“ fabrike ir aplinkos apsaugos protestų Serbijoje⁷,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją⁸,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 28 d. nuotoliniu būdu ir Briuselyje vykusiame 13-ajame ES ir Serbijos stabilizacijos ir asociacijos parlamentinio komiteto posėdyje priimtą pareiškimą ir rekomendacijas,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 28 d. vykusio antrojo Europos Parlamento ir Vakarų Balkanų parlamentų pirmininkų aukščiausiojo lygio susitikimo, kurį sušaukė Europos Parlamento pirmininkas ir Vakarų Balkanų parlamentų pirmininkai, bendrą deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinėms institucijoms ir žmogaus teisių biuro Tarptautinės rinkimų stebėjimo misijos pranešimą apie preliminariai nustatytus faktus ir išvadas dėl 2022 m. balandžio 3 d. Serbijoje vykusių priešlaikinių parlamento ir prezidento rinkimų,
- atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

⁴OL C 362, 2021 9 8, p. 129.

⁵OL C 494, 2021 12 8, p. 172.

⁶Priimti tekstai, P9_TA(2021)0506.

⁷Priimti tekstai, P9_TA(2021)0511.

⁸Priimti tekstai, P9_TA(2022)0064.

- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0178/2022),
- A. kadangi kiekviena plėtros šalis vertinama pagal jos nuopelnus ir kadangi plėtros kriterijų laikymasis, būtinų reformų įgyvendinimas, visų pirma pagrindinių teisių srityje, ir teisės aktų suderinimas lemia stojimo tvarkaraštį ir pažangą;
 - B. kadangi Serbija sutiko palaipsniui perimti Europos Sąjungos tikslus ir politiką vykstant derybų procesui;
 - C. kadangi demokratija, pagarba žmogaus teisėms ir teisinė valstybė yra pagrindinės vertybės, kuriomis grindžiama ES; kadangi siekiant išspręsti šiose srityse likusias problemas reikalingos tvarios reformos, kurias būtina įgyvendinti;
 - D. kadangi nuo derybų su Serbija pradžios atidaryti 22 skyriai, iš kurių du buvo laikinai uždaryti; kadangi pastaraisiais metais pažanga, susijusi su įvairiais derybų skyriais, buvo gana lėta; kadangi 2021 m. gruodžio mėn. Serbija pradėjo derybas dėl 4-osios derybų skyrių teminės grupės „Žalioji darbotvarkė ir tvarus sujungiamumas“;
 - E. kadangi organizacija „Freedom House“ Serbiją vis dar priskiria prie „iš dalies laisvų“ šalių ir pažymi, kad šios šalies demokratijos rodiklių pablogėjimas per pastaruosius 10 metų pasaulio mastu buvo vienas iš didžiausių; kadangi spaudos laisvės padėtis Serbijoje kelia nerimą ir organizacijos „Žurnalistai be sienų“ 2021 m. pasaulio spaudos laisvės indekse šalis užima 93 vietą iš 180 šalių;
 - F. kadangi, remiantis 2022 m. kovo 30 d. paskelbta GRECO ketvirtojo vertinimo etapo ataskaita, Serbija patenkinamai įgyvendino arba patenkinamai išnagrino aštuonias iš trylikos GRECO rekomendacijų;
 - G. kadangi Serbijos pažanga ir įsipareigojimai derybose dėl neišspręstų klausimų su Kosovu išlieka svarbiu būsimos jos pažangos derybose dėl narystės ES kriterijumi;
 - H. kadangi Serbija privalo gerbti visų kaimyninių šalių vientisumą ir suverenitetą ir susilaikyti nuo įtakos jų vidaus politiniams reikalams;
 - I. kadangi Serbija nepakluso daugkartiniams raginimams suderinti savo užsienio ir saugumo politiką su ES politika ir netaiko sankcijų Rusijai dėl Rusijos įsiveržimo į Ukrainą; kadangi jos pozicija tarptautiniuose santykiuose trukdo jai įstoti į ES; kadangi mastas, kuriuo Serbija suderino savo politiką su ES bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP), yra nedidelis;
 - J. kadangi JT Generalinėje Asamblėjoje Serbija balsavo už rezoliucijas, kuriose smerkiama Rusijos agresija Ukrainoje, kartu tvirtai pasisakydama už tai, kad būtų gerbiamas Ukrainos teritorinis vientisumas ir suverenitetas pagal tarptautinę teisę;
 - K. kadangi ES yra didžiausia finansinės paramos Serbijai teikėja pagal PNPP; kadangi Serbija pasinaudojo ES parama pagal PNPP II ir nuo 2014 m. iš viso gavo 1 539 mlrd. EUR;
 - L. kadangi ES yra didžiausia Serbijos investuotoja ir prekybos partnerė, taip pat ES palaiko plačiausio masto tarpusavio santykius su Serbija – 2020 m. ES teko 65 proc.

viso Serbijos eksporto ir 59 proc. viso jos importo;

- M. kadangi ES sutelkė 3,3 mlrd. EUR skubiai sveikatos krizei įveikti ir COVID-19 pandemijos sukeltiems ekonominiams ir socialiniams padariniams sušvelninti; kadangi Komisija pagal PNPP II patvirtino 70 mln. EUR paketą, kad padėtų finansuoti Vakarų Balkanų šalių galimybę gauti ES valstybių narių įsigytų COVID-19 vakcinų;
- N. kadangi parama pagal Pasirengimo narystei paramos priemonę (PNPP III) grindžiama griežtomis sąlygomis ir yra numatytas paramos moduliavimas ir sustabdymas tais atvejais, kai atsisakoma demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės principų; kadangi 2007–2020 m. ES pagal ankstesnes PNPP programas iš viso skyrė 2,79 mlrd. EUR;
- O. kadangi moterų padėtis Serbijoje kelia didelį susirūpinimą, nes pusė moterų patyrė vienokios ar kitokios formos smurtą, ir kadangi pastaraisiais metais dėl smurto dėl lyties buvo nužudyta daugiau kaip 300 moterų;
- P. kadangi Serbija ratifikavo visas pagrindines Tarptautinės darbo organizacijos konvencijas;

Isipareigojimas siekti narystės ES

1. reiškia paramą būsimai Serbijos narystei ES ir primena, kad norint užtikrinti patikimą plėtos perspektyvą reikia politinės valios, tvarių pastangų ir negrįžtamų reformų visose srityse, ypač susijusiose su teisine valstybe, taip pat tvirto įsipareigojimo laikytis Europos standartų ir vertybių; ragina Serbijos valdžios institucijas iš tikrųjų imtis būtinų reformų ir grąžinti šalį į teisingą integracijos į ES kelią, taip įgyvendinant Serbijos europinius siekius;
2. pabrėžia, kad pažanga stojimo procese yra orientuota į rezultatus ir reformas ir grindžiama tolesniu pozicijų teisinės valstybės principo, gero valdymo, pagrindinių teisių ir pagarbos Europos teisėms bei vertybėms srityje derinimu; pabrėžia esamus Europos Sąjungos ir Serbijos tautų ryšius;
3. palankiai vertina tai, kad 2021 m. gruodžio mėn. pradėtos derybos dėl ketvirtosios derybų skyrių teminės grupės; pakartoja, kad stojimo tempas priklausys nuo pažangos, susijusios su teisinės valstybės ir pagrindinių teisių skyriais, visapusiško ES užsienio, saugumo ir gynybos politikos, įskaitant Rusijai taikomas sankcijas, laikymosi, taip pat Serbijos santykių su Kosovu normalizavimo;
4. atkreipia dėmesį į preliminaras Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro tarptautinės rinkimų stebėjimo misijos pranešime pateiktas išvadas, kad 2022 m. balandžio 3 d. parlamento rinkimuose buvo suteikta įvairių politinių galimybių, tačiau dėl tam tikrų trūkumų juose buvo sudarytos nevienodos sąlygos, palankios dabartiniams valdantiejiems; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į valstybės remiamų dezinformacijos kampanijų, kuriomis buvo siekiama pakeisti nuomones apie šiuos rinkimus, vaidmenį; ragina Serbijos valdžios institucijas visapusiškai įgyvendinti visas Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijas gerokai iš anksto prieš kitus rinkimus; pabrėžia, kad vietos pilietinės visuomenės organizacijos, turinčios praktinės patirties rinkimų srityje, turėtų

ir toliau dalyvauti šiame procese;

5. palankiai vertina didesnę rinkėjų aktyvumą 2022 m. balandžio 3 d. rinkimuose ir grįžimą prie labiau pliuralistinės Nacionalinės Asamblėjos, kurioje šiuo metu yra daug tautinėms mažumoms atstovaujančių partijų; apgailestauja dėl labai susiskaldžiusios politinės kampanijos aplinkos, kuri pasižymėjo vienodų sąlygų nebuvimu, ribotu žiniasklaidos pliuralizmu ir labai paplitusiu spaudimu rinkėjams; apgailestauja, kad valdančiosios partijos narių piktnaudžiavimas valstybės tarnyba išliko nuolatine problema per visą kampaniją;
6. smerkia išpuolius prieš opozicijos narius, žurnalistus, pilietinės visuomenės organizacijų narius ir įvairių rinkimų stebėjimo misijų narius, taip pat kitus incidentus, kurie pakenkė rinkimų proceso sąžiningumui; smerkia smurtinį išpuolį prieš vieną iš opozicijos lyderių Pavle Grbovičių ir ragina valdžios institucijas patraukti kaltininkus atsakomybėn;
7. reiškia susirūpinimą dėl to, kad Respublikos rinkimų komisija (RRK) ir Belgrado miesto rinkimų komisija neatliko aktyvesnio vaidmens nustatant ir skelbiant rinkimų rezultatus; reiškia susirūpinimą dėl to, kad išsamūs preliminarūs Belgrado vietos rinkimų rezultatai nebuvo skelbiami, kol nepraėjo daugiau nei dvi savaitės po šių rinkimų; pažymi, kad dėl to gali sumažėti piliečių pasitikėjimas rinkimų administracijos nepriklausomumu; apgailestauja dėl neaiškaus Respublikos rinkimų komisijos (RRK) pranešimo apie preliminarinius rinkimų rezultatus uždarius rinkimų apylinkes;
8. apgailestauja, kad prieš šį rinkimų ciklą nebuvo išspręstos problemos, susijusios su bendro rinkėjų sąrašo tikslumu, todėl atsirado galimybė juo piktnaudžiauti;
9. ragina naują daugumą laikytis anksčiau priimtų politinių sprendimų dėl stojimo į ES proceso ir paspartinti Serbijos teisės aktų derinimą su Europos politika ir vertybėmis; ragina parlamento narių pareigas paskirstyti taip, kad būtų atsižvelgta į politinį pliuralizmą Nacionalinėje Asamblėjoje; pažymi, kad per pastaruosius dešimt metų visi Serbijos parlamentai, išskyrus vieną, buvo paleisti anksčiau laiko ir kad tolesni nereikalingi pirmalaikiai rinkimai neprisidėtų prie politinio stabilumo; pabrėžia, kad yra pasirengęs toliau dirbti kartu su Nacionaline Asamblėja ir jos parlamentinėmis frakcijomis vykstant šalių tarpusavio dialogui, kartu pabrėždamas, kad reikia aiškių politinių sprendimų dėl Serbijos strateginės krypties;
10. labai apgailestauja dėl to, kad Serbija vis dar nesutinka su ES sankcijomis po Rusijos invazijos į Ukrainą; pabrėžia, kad Serbija yra viena iš vos kelių Europos šalių, nesutikusių su ES sankcijomis Rusijai; ragina naujai išrinktas valdžios institucijas skubiai parodyti nedviprasmišką įsipareigojimą laikytis ES vertybių, standartų bei taisyklių ir nedelsiant laikytis ES sprendimų ir pozicijų užsienio ir saugumo politikos srityje, įskaitant greitą ir visišką ribojamųjų priemonių, taikomų Rusijai ir Baltarusijai, įskaitant sankcijas asmenims, grupėms ir subjektams, laikymąsi;
11. atkreipia dėmesį į Serbijos paramą Ukrainos teritoriniam vientisumui ir suverenitetui ir į Serbijos balsavimą JT Generalinėje Asamblėjoje pasmerkiant Rusijos invaziją, taip pat į 2022 m. balandžio 7 d. Serbijos paramą siekiant pašalinti Rusiją iš JT žmogaus teisių tarybos; pažymi, kad tuo pačiu metu Serbijos atstovai vengė balsavimo dėl Rusijos pašalinimo iš Europos Tarybos;

12. pakartoja, koks svarbus šalies politikos suderinimas su ES bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP), kuri palaipsniui turi tapti neatsiejama Serbijos užsienio politikos dalimi, nes tai – stojimo proceso sąlyga; yra susirūpinęs dėl žemo tokio Serbijos politikos suderinimo lygio, nes jis yra žemiausias regione; apgailestauja dėl kartais pasitaikančių politinių lyderių pareiškimų, kurie kelia abejonių dėl Serbijos užsienio politikos orientacijos; vis dėlto pabrėžia, kad dėl suteikto postūmio, susijusio su naujais įgaliojimais po 2022 m. balandžio 3 d. rinkimų Serbijoje, sukuriama galimybė padaryti svarbią pažangą siekiant šalies įstojimo į ES perspektyvos; ragina Serbijos politines jėgas nutraukti bendradarbiavimą su autoritarinėmis Rusijos politinėmis partijomis;
13. rekomenduoja, kad tolesni derybų skyriai būtų atidaryti tik tada, kai Serbija imsis būtinų priemonių šioje srityje, įskaitant priemones dėl teisinės valstybės;
14. ragina Serbiją iš naujo įvertinti savo ekonominį bendradarbiavimą su Rusija ir apgailestauja, kad toliau vykdomi skrydžiai tarp Belgrado ir Maskvos tuo metu, kai ES oro erdvė uždaryta skrydžiams į Rusiją ir iš jos;
15. pažymi, kad 2015–2021 m. Serbijos karinės išlaidos išaugo 70 proc., daugiausia dėl pirkimų iš Baltarusijos, Rusijos ir Kinijos; reiškia susirūpinimą dėl Serbijos glaudaus bendradarbiavimo su Rusijos Federacija kariniais klausimais; primygtinai ragina Serbiją persvarstyti savo santykius su Rusija gynybos politikos srityje ir nutraukti bet kokį karinį bendradarbiavimą su Rusija, pvz., vykdomą „regioniniame humanitariniame centre“ Niše; taip pat yra susirūpinęs dėl stiprėjančio Serbijos bendradarbiavimo su Kinija, be kita ko, įdiegiant Belgrade iš Kinijos pirktą masinio sekimo sistemą, neseniai pristatytą „žemė–oras“ raketų sistemą, Kinijoje pagamintų karinių ginklų ir įrangos pirkimą ir bendras pratybas su Kinijos saugumo pajėgomis Serbijos teritorijoje;
16. reiškia susirūpinimą dėl įtarimų, kad Serbijos valdžios institucijos vykdė Rusijos opozicijos narių pasiklausymą Belgrade ir vėliau tariamai perdavė atitinkamą medžiagą Rusijos saugumo tarnyboms; pabrėžia, kad bet koks bendradarbiavimas, kuriuo būtų prisidedama prie autoritarinės ir antidemokratinės praktikos Rusijoje ar Serbijoje, kenktų būsimiems ES ir Serbijos santykiams;
17. taip pat reiškia susirūpinimą dėl Serbijos ir Rusijos vyriausybių įsteigtos kovos su „spalvotosiomis revoliucijomis“ darbo grupės, kurios paskirtis ir tikslai tebėra neaiškūs;
18. palankiai vertina tai, kad buvo priimtos priemonės, kuriomis gerinamos rinkimų sąlygos ir žiniasklaidos erdvė prieš 2022 m. balandžio mėn. rinkimus, atsižvelgiant į Europos Parlamento tarpininkaujamą šalių tarpusavio dialogą; atkreipia dėmesį į sutartų priemonių įgyvendinimo pažangą ir ragina toliau stiprinti žiniasklaidos pliuralizmą ir užtikrinti vienodas galimybes naudotis žiniasklaidos erdve; apgailestauja, kad daugelis priemonių buvo įgyvendintos pavėluotai ir nedalyvaujant visiems susijusiems subjektams; apgailestauja, kad nebuvo imtasi platesnio užmojo priemonių, kuriomis būtų buvę galima labiau pagerinti rinkimų sąlygas;
19. palankiai vertina neparlamentinės opozicijos sprendimą dalyvauti 2022 m. balandžio mėn. rinkimuose; pakartoja, kad vienintelis būdas užtikrinti politinį atstovavimą – dalyvauti politiniuose ir rinkimų procesuose; ragina visus politinius veikėjus toliau dalyvauti šiuose procesuose ir bendradarbiauti siekiant toliau gerinti rinkimų sąlygas ir rinkimų taisyklių įgyvendinimą; ragina visus politinius veikėjus

veikti laikantis skaidrumo, atskaitomybės ir įtraukties principų; ragina naujai išrinktą Nacionalinę Asamblėją pasinaudoti šiuo postūmiu ir pradėti vykdyti visavertę vyriausybės darbo įstatyminę priežiūrą;

20. pakartoja, kad remia Europos politinių fondų darbą stiprinant Serbijos demokratinius procesus ir ugdant naują politinių lyderių kartą;
21. išreiškia susirūpinimą dėl labai sumažėjusio Europos integracijos procesų matomumo Serbijoje; pakartoja savo raginimą Serbijai, Komisijai, Europos išorės veiksnių tarnybai (EIVT) ir ES valstybėms narėms vykdyti aktyvesnę ir veiksmingesnę komunikacijos strategiją apie ES plėtros naudą ir apie paramą, teikiamą ES lėšomis, ir pateikti teigiamą Serbijos kaimyninių šalių, kurios jau yra ES valstybės narės, pavyzdį;
22. reiškia susirūpinimą dėl to, kad pastaraisiais metais Serbijos visuomenės parama narystei ES buvo gerokai mažesnė nei likusioje regiono dalyje ir kad, remiantis naujausiomis apklausomis, dauguma Serbijos piliečių nepitaria stojimui į Europos Sąjungą; ragina Serbijos politinius lyderius aktyviau ir nedviprasmiškiau informuoti apie savo įsipareigojimą gerbti ES vertybes viešose diskusijose ir dalyvauti diskusijose su Serbijos piliečiais, gyvenančiais ne tik didžiuosiuose miestuose, apie apčiuopiamą stojimo į ES naudą; pakartoja susirūpinimą dėl viešosiomis lėšomis finansuojamos žiniasklaidos vaidmens skleidžiant prieš ES nukreiptą retoriką; ragina naująją Nacionalinę Asamblėją remti Serbijos ateitį Europoje, be kita ko, pasitelkiant savo strateginę komunikaciją; pakartoja, kad Europos Parlamentas yra pasirengęs kartu su Serbijos parlamento nariais dalyvauti komunikacijos veikloje, siekiant labiau suartinti ES ir Serbiją; ragina atitinkamus vyriausybės pareigūnus nutraukti prieš ES nukreiptos dezinformacijos kampanijų rėmimą;
23. palankiai vertina tai, kad narystė ES ir toliau tebėra Serbijos strateginis tikslas; vis dėlto apgailestauja dėl to, kad daugelyje Serbijos reformų darbotvarkės sričių nepasiekta pažangos ir kad netgi pastebėtas regresas esminiais stojimo į ES klausimais;
24. pažymi, kad priėmus naują stojimo metodiką Serbijos stojimo į ES procesas iš esmės nepaspartėjo, ir ragina visapusiškai ją įgyvendinti; ragina už kaimynystę ir plėtrą atsakingą ES Komisijos narį aktyviau dalyvauti Serbijos stojimo į ES procese, visų pirma turint mintyje pagrindines laisves, demokratiją ir teisinę valstybę, taip pat kovą su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu; reiškia susirūpinimą dėl viešų įtarimų, kad už kaimynystę ir plėtrą atsakingas Komisijos narys sumenkina kai kuriuos su teisine valstybe susijusius klausimus narystės siekiančiose šalyse, ir ragina Komisiją tinkamai reaguoti į Parlamento prašymus šiuo klausimu;
25. apgailestauja, kad Europos integracijos procesas Serbijoje nėra pakankamai skaidrus, nes svarbūs dokumentai, pvz., Nacionalinės *acquis* priėmimo programos įgyvendinimo ataskaitos, neskelbiami jau daugelį metų;
26. pabrėžia, kad ES yra didžiausia Serbijos prekybos partnerė, stiprinanti tarpusavio santykius, grindžiamus pasitikėjimu ir narystės perspektyva, todėl apgailestauja dėl to, kad Serbijos vyriausybė kartais santykiams su Kinija ir Rusija skyrė daugiau dėmesio nei santykiams su ES;
27. atkreipia dėmesį į ES Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos iniciatyvą surengti ES ir

Vakarų Balkanų konferenciją ir tikisi, kad ja bus pasinaudota siekiant pagyvinti plėtros procesą ir suteikti Vakarų Balkanų šalims aiškia stojimo perspektyvą; laukia, kada ES Tarybai pirmininkaus Čekijos Respublika, ir tikisi, kad Čekijos Respublika toliau remt ES plėtros politiką; palankiai vertina Serbijos indėlį į Konferenciją dėl Europos ateities jai pateikus 52 rekomendacijas;

Demokratija ir teisinė valstybė

28. primygtinai ragina naujai išrinktą daugumą sutelkti dėmesį į struktūrinių trūkumų šalinimą ir pasiekti konkrečių ir apčiuopiamų rezultatų teisinės valstybės, pagrindinių teisių, saviraiškos laisvės, žiniasklaidos laisvės, kovos su korupcija ir dezinformacija bei demokratiškos institucijų ir viešosios administracijos veikimo srityse; yra susirūpinęs dėl to, kad dėl nepakankamos vykdomosios valdžios priežiūros ir prasmingų konsultacijų su visuomene trūkumo keletą kartų buvo paveikta įstatymų kokybė ir iškreiptas galių pasidalijimas; ragina Serbiją visiškai įgyvendinti galių atskyrimo principą vadovaujantis jos Konstitucija ir demokratiniais standartais; pabrėžia, kad stabdžių ir atsvarų sistemos sukūrimas yra išankstinė sąlyga siekiant užkirsti kelią pernelyg didelei politinės galios koncentracijai, ir primena, kad nepriklausoma žiniasklaida yra sveikų demokratiškos diskusijų kertinis akmuo;
29. palankiai vertina naujausius Konstitucijos pakeitimus po 2022 m. sausio mėn. referendumo, kuriais siekiama padidinti teisingumo sistemos nepriklausomumą; pabrėžia, kad reformų procesas siekiant stiprinti teisminių institucijų nepriklausomumą turėtų būti tęsiamas, visų pirma iš dalies keičiant įstatymus, kad būtų sudarytos galimybės veiksmingai įgyvendinti šiuos Konstitucijos pakeitimus, laikantis geriausios Europos praktikos ir Venecijos komisijos rekomendacijų, taip pat skaidriai ir įtraukiai; apgailestauja dėl nuolatinio spaudimo teisminėms institucijoms ir smerkia viešus atsisakymus vykdyti tarptautinius nuosprendžius dėl karo nusikaltimų; ragina naujai išrinktą daugumą prioriteto tvarka stiprinti teisminių institucijų nepriklausomumo ir veiksmingumo apsaugos priemones; pabrėžia, kad, atsižvelgiant į naujausius konstitucinius pakeitimus, reikia papildomų priemonių, kuriomis būtų visiškai užtikrintas teisminių institucijų nepriklausomumas;
30. pabrėžia decentralizacijos proceso naudą ir ragina stiprinti Voivodinos autonominės provincijos kompetenciją; primena, kad pagal Serbijos Konstituciją įstatymas dėl autonominės Voivodinos provincijos finansavimo turėjo būti priimtas iki 2008 m. pabaigos, ir ragina būsimąją vyriausybę toliau neatidėliojant pateikti šį klausimą Nacionalinei Asamblėjai;
31. palankiai vertina kai kuriuos Nacionalinės Asamblėjos darbo patobulinimus, visų pirma tai, kad rečiau taikomos skubios procedūros ir priimtas naujas Nacionalinės Asamblėjos narių elgesio kodeksas, parengtas bendradarbiaujant su GRECO; vis dėlto yra susirūpinęs, kad parlamento diskusijose vis dar vartojama kurstomojo pobūdžio kalba politinių oponentų, pilietinės visuomenės, žiniasklaidos ir skirtingą politinę nuomonę turinčių kitų institucijų atstovų atžvilgiu ir tokią kalbą vartoja, be kita ko, ir vyriausybės pareigūnai; ragina naująją Nacionalinę Asamblėją netoleruoti tokios praktikos ir veiksmingai laikytis savo Elgesio kodekso; išreiškia viltį, kad ankstesnėms nacionalinėms asamblėjomis būdinga neigiama praktika, įskaitant pernelyg dažną naudojimąsi teisėkūros skubos procedūra ir trukdymą priimti įstatymus, nepasikartos, ir

ragina vyriausybę reguliariau dalyvauti Nacionalinės Asamblėjos sesijose;

32. apgailestauja, kad Nacionalinės Asamblėjos veikla buvo trukdoma, nes trūko tikrų daugumos ir opozicijos partijų diskusijų; pabrėžia visų partijų sutarimo dėl su ES susijusių reformų svarbą siekiant užtikrinti šalies pažangą siekiant narystės ES; yra susirūpinęs dėl to, kad Nacionalinė Asamblėja neatlieka savo priežiūros vaidmens ir kad teisės aktų leidybos darbotvarkę išimtinai diktuoja vykdomoji valdžia; ragina naująją parlamento vadovybę ir parlamentines frakcijas sutelkti dėmesį į konstruktyvias diskusijas Nacionalinėje Asamblėjoje piliečių labui;
33. palankiai vertina tai, kad naujai sudarytoje Serbijos Nacionalinėje Asamblėjoje mažumų partijos ir koalicijos turės iš viso 13 narių, atstovaujančių bosnių, vengrų ir kroatų tautinėms bendruomenėms; reiškia susirūpinimą, kad romai neturės savo atstovų Nacionalinėje Asamblėjoje;
34. ragina Serbijos Nacionalinę Asamblėją užtikrinti, kad nepriklausomos reguliavimo institucijos būtų įgaliotos veiksmingai vykdyti savo priežiūros funkcijas, remiant ir stebint nepriklausomų reguliavimo institucijų išvadų ir rekomendacijų įgyvendinimą;
35. pakartoja savo susirūpinimą dėl ribotos pažangos kovojant su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu ir dėl keleto garsių korupcijos skandalų, rodančių galimus valstybės pareigūnų ir organizuoto nusikalstamumo atstovų ryšius; ragina Serbiją dėti daugiau pastangų siekiant veiksmingai spręsti šiuos klausimus; ragina valdžios institucijas susilaikyti nuo komentarų apie vykstančius tyrimus ir teismo procesus, darant spaudimą teisminėms institucijoms;
36. palankiai vertina GRECO ketvirtojo vertinimo etapo antrąją tarpinę atitikties ataskaitą dėl Serbijos, kurioje sprendžiami Nacionalinės Asamblėjos narių, teisėjų ir prokurorų korupcijos prevencijos klausimai ir kurioje daroma išvada, kad Serbija patenkinamai įgyvendino arba patenkinamai išnagrinėjo aštuonias iš 13 ketvirtojo vertinimo etapo ataskaitoje pateiktų rekomendacijų; ragina įgyvendinti neįgyvendintas rekomendacijas; tačiau pažymi, kad priimtas naujas Korupcijos prevencijos įstatymas, kuris buvo neseniai iš dalies pakeistas atsižvelgiant į GRECO rekomendacijas;
37. primygtinai ragina Serbiją užtikrinti įtikinamus rezultatus, be kita ko, įtikinamą pažangą vykdam veiksmingus tyrimus kovos su korupcija srityje, ypač didelio visuomenės susidomėjimo sulaukusiose bylose, ir pagerinti tyrimų aukšto lygio korupcijos bylose, įskaitant nusikalstamu būdu įgyto turto areštą ir konfiskavimą, rezultatus; susirūpinęs pažymi, kad Krušik ir Telekom Srbija bylose nėra informacijos apie oficialius tyrimus; pažymi, kad Jovanjica byla nagrinėjama padalinta į du atskirus kaltinimus ir kad tiriamosios žiniasklaidos priemonėse paaiškėjo nauji aukšto lygio korupcijos atvejai, visų pirma vadinamieji Pandoros dokumentai;
38. pakartoja savo raginimą siekti teisingumo neteisėto privačios nuosavybės griovimo Belgrado Savamalos kvartale atveju; atkreipia dėmesį į nuteistojo policininko teiginius, kad jis buvo priverstas vienas prisiimti atsakomybę už visą bylą; pakartoja savo susirūpinimą dėl galimybės, kad šis procesas per ateinančius kelerius metus gali tapti nebeaktualus; ragina valdžios institucijas visapusiškai ištirti šią bylą ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn visus atsakingus asmenis;

39. primygtinai ragina valdžios institucijas ištirti visus tariamus ryšius su Belivuko nusikalstama grupuote ir kaltuosius patraukti baudžiamojon atsakomybėn; reiškia susirūpinimą dėl naujausių kaltinimų, kad Darko Šarić, būdamas kalėjime Serbijoje, vadovavo tarptautinei nusikalstamai organizacijai;
40. pabrėžia, kad PNPP III numatytas lėšų moduliavimas ar net jų teikimo sustabdymas, jei pastebimas didelis regresas arba nuolat trūksta pažangos pagrindinių rodiklių srityje, įskaitant kovą su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, taip pat žiniasklaidos laisvę; atsižvelgdamas į tai, ragina ES ir Vakarų Balkanų šalis sukurti veiksmingo Europos prokuratūros ir Vakarų Balkanų šalių bendradarbiavimo sistemą, siekiant užtikrinti, kad Europos prokuratūra galėtų veiksmingai naudotis savo kompetencija pagal PNPP III skiriamų lėšų panaudojimo Vakarų Balkanų šalyse srityje;
41. palankiai vertina priimtus įstatymo dėl laisvos prieigos prie visuomenei svarbios informacijos pakeitimus, kuriais atsižvelgiama į raginimus didinti viešosios politikos formavimo skaidrumą, kuriuo piliečiams suteikiama galimybė be nereikalingų kliūčių gauti visuomenei svarbią informaciją, ir ragina skubiai įgyvendinti šiuos pakeitimus;
42. pažymi, kad buvo priimta pilietinės visuomenės vystymosi strategija, tačiau apgailestauja, kad nėra kartu pateikiamo veiksmų plano; ragina Komisiją ir EIVT toliau glaudžiai bendradarbiauti su Serbijos pilietine visuomene ir žiniasklaida ir remti jų veiklą; primena, kad stipri ir nepriklausoma pilietinė visuomenė yra esminis bet kurios demokratijos elementas; ragina Serbijos valdžios institucijas įtraukti pilietinę visuomenę į politikos formavimą ir sprendimų priėmimą, susilaikyti nuo bet kokios pilietinės visuomenės kritikos vertinimo kaip užsienio kišimosi, taip pat puoselėti pilietinės visuomenės organizacijų darbui palankią aplinką, kad jos galėtų dirbti nebijodamos bauginimo ar net kriminalizavimo;
43. primygtinai ragina Komisiją įgyvendinti Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje Nr. 01/2022 pateiktas rekomendacijas siekiant užtikrinti veiksmingą ES finansinės paramos, kuria remiama teisinė valstybė Vakarų Balkanuose, poveikį, visų pirma parengiant gaires dėl PNPP III nuostatų dėl moduliavimo ir griežtesnės parlamento vykdomos lėšų kontrolės taikymo; ragina Europos Komisiją labiau susieti finansavimą su pažanga teisinės valstybės srityje, padidinti paramą pilietinės visuomenės organizacijoms ir nepriklausomiems žiniasklaidos šaltiniams, pagerinti projektų ataskaitų teikimą ir stebėseną, kaip ne kartą ragino Europos Parlamentas; atsižvelgdamas į tai, ragina užtikrinti geresnį tarptautinių paramos teikėjų remiamų teisinės valstybės programų koordinavimą;
44. apgailestauja, kad tam tikros buvusios Jugoslavijos istorinių archyvų dalys vis dar neprieinamos; pakartoja savo raginimą valdžios institucijoms sudaryti palankesnes sąlygas susipažinti su šiais archyvais, ypač buvusiosios Jugoslavijos slaptosios tarnybos (UDBA) ir Jugoslavijos liaudies armijos slaptosios tarnybos (KOS) archyvais, kad būtų galima nuodugnai ištirti komunistinio laikotarpio nusikaltimus ir imtis veiksmų dėl jų, kad būtų palengvintas susitaikymo procesas, ir ragina grąžinti šiuos archyvus atitinkamoms iširus Jugoslavijai susikūrusių valstybių, kurios to prašo, vyriausybėms;
45. ragina Serbiją laikytis savo įsipareigojimų ir visapusiškai bendradarbiauti su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu buvusiajai Jugoslavijai (TBTBJ) ir Tarptautiniu

baudžiamųjų tribunolų likusių funkcijų mechanizmu (IRMCT) ir įgyvendinti visus jų sprendimus;

Pagrindinės laisvės ir žmogaus teisės

46. smerkia žiniasklaidos laisvės ir nepriklausomumo apribojimus ir valdančiosios daugumos piktnaudžiavimą žiniasklaida siekiant įgyti nesąžiningą politinį pranašumą, užpulti politinius oponentus ir skleisti dezinformaciją; pabrėžia neigiamą šių apribojimų poveikį demokratiniams procesams šalyje; pažymi, kad konkurencija žiniasklaidos sektoriuje didina žiniasklaidos pliuralizmą;
47. palankiai vertina vyriausybės pastangas įgyvendinti savo žiniasklaidos strategiją, tačiau kartu apgailestauja dėl praktikos, kuri rodo, kad valdžios institucijos sąmoningai vilkina minėtos strategijos įgyvendinimą; pažymi, kad reikėtų imtis papildomų veiksmų siekiant toliau didinti žiniasklaidos laisvę, ir ragina Serbijos valdžios institucijas nedelsiant imtis priemonių siekiant užtikrinti saviraiškos laisvę, žiniasklaidos nepriklausomumą ir žiniasklaidos pliuralizmą;
48. pažymi, kad piktnaudžiavimas viešosiomis lėšomis siekiant įgyti žiniasklaidos priemonių nuosavybę laikomas vienu iš pagrindinių žiniasklaidos užvaldymo Serbijoje mechanizmų; primena, kad informacija apie žiniasklaidos nuosavybę turėtų būti prieinama visuomenei, ir ragina užtikrinti didesnę žiniasklaidos nuosavybės ir finansavimo skaidrumą, taip pat sukurti aplinką, kurioje nepriklausoma ir tiriamoji žiniasklaida galėtų gauti finansavimą ir saugiai veikti; ragina užtikrinti didesnę žiniasklaidos viešojo finansavimo skaidrumą;
49. pažymi, kad keli neseniai įvykę Elektroninės žiniasklaidos priežiūros institucijos narių rinkimai, taip pat 2021 m. birželio mėn. įvykę Serbijos radijo ir televizijos valdybos narių rinkimai buvo vertinami kaip prieštaringi; susirūpinęs atkreipia dėmesį į kai kuriuos viešuosius vertinimus, kad Elektroninės žiniasklaidos priežiūros institucijos sprendimų priėmimas yra politiškai šališkas; atkreipia dėmesį į naują paskelbtą atvirą konkursą dėl nacionalinės televizijos dažnių skyrimo bei licencijų ir pabrėžia teisingo ir skaidraus proceso svarbą; tebėra susirūpinęs dėl problemų, susijusių su žiniasklaidos koncentracija Telekom Srbija atveju; pabrėžia, kad svarbu gerinti Elektroninės žiniasklaidos priežiūros institucijos veiklą ir nepriklausomumą pagal šalių tarpusavio dialogo rekomendacijas, siekiant stiprinti žiniasklaidos pliuralizmą ir įgyvendinti žiniasklaidos strategiją;
50. pažymi, kad Serbija užtikrina trečiosioms valstybėms neproporcingai didelį matomumą ir kad kai kurios žiniasklaidos priemonės yra pagrindinis prieš ES nukreiptų ir prorusiškų naratyvų Serbijoje šaltinis;
51. apgailestauja dėl tebesitęsiančių fizinių išpuolių, bauginimo, neapykantos retorikos ir politinio šmeižto prieš žurnalistus ir pilietinę visuomenę, įskaitant tuos, kuriuos vykdo parlamento nariai ir vyriausybės pareigūnai; ragina valdžios institucijas iširti visus tokių išpuolių atvejus, kaltininkus atitinkamai nubausti ir padidinti žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų saugumą; reiškia susirūpinimą dėl nuolatinio žmogaus teisių gynėjų, tiriamosios žurnalistikos atstovų, žiniasklaidos priemonių ir pilietinės visuomenės organizacijų, kritiškai vertinančių vyriausybės politiką, diskreditavimo ir persekiojimo; ragina Serbiją stiprinti žmogaus teisių institucijas, garantuoti jų

nepriklausomumą, skirti joms būtinus finansinius ir žmogiškuosius išteklius ir užtikrinti, kad būtų laiku atsižvelgta į jų rekomendacijas;

52. ragina Serbijos valdžios institucijas užtikrinti visišką elektroninių ryšių ir pašto paslaugų reguliuotojų institucijų ir elektroninės žiniasklaidos reguliuotojų institucijų finansinį ir veiklos nepriklausomumą pagal ES *acquis*; ragina toliau siekti pažangos įgyvendinant žiniasklaidos strategija grindžiamą veiksmų planą nedelsiant, skaidriai ir įtraukiai;
53. ragina apskritai gerbti pagrindinę teisę į taikius susibūrimus ir ragina teisėsaugos pareigūnus nenaudoti perteklinės jėgos; smerkia ekstremistų ir chuliganų grupių smurtą per taikius protestus, pvz., 2021 m. lapkričio mėn. protestus prieš sienų tapybos kūrinį, kuriame vaizduojamas Ratko Mladić, Belgrade ir 2021 m. gruodžio mėn. aplinkosaugos protestus Šabace ir Belgrade; tebėra susirūpinęs dėl pranešimų, kad per šiuos aplinkosaugos protestus policija neatliko savo apsaugos funkcijos; ragina vyriausybę užtikrinti, kad būtų pašalinti nuteistuosius karo nusikaltėlius šlovinantys piešiniai ant sienų ir veiksmingai ištirti išpuolius prieš protestuotojus, be kita ko, atliekant tyrimus su jais susijusių valstybės pareigūnų atžvilgiu; ragina visapusiškai ištirti bet kokius chuliganų ir policijos ryšius; apgailestauja, kad daugeliui piliečių buvo pateikti kaltinimai dėl baudžiamųjų nusižengimų; ragina panaikinti šiuos neproporcingus teisės į taikius susirinkimus apribojimus;
54. palankiai vertina tai, kad priimtas Lyčių lygybės įstatymas ir iš dalies pakeistas įstatymas dėl diskriminacijos draudimo, ir ragina vyriausybę užtikrinti, kad šie įstatymai būtų nedelsiant įgyvendinti; pakartoja, kad siekiant pagerinti moterų ir pažeidžiamų grupių žmogaus teises ir politines laisves būtinas koordinavimas, veiksminga institucinė struktūra ir bendradarbiavimas su pilietine visuomene; ragina Serbiją pagerinti lyčių lygybės ir moterų teisių padėtį, be kita ko, teikiant pirmenybę lyčių aspekto integravimui ir glaudesniai bendradarbiavimui su pilietine visuomene, visų pirma su moterų organizacijomis;
55. palankiai vertina tai, kad priimta nauja strategija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje; vis dėlto pabrėžia, kad reikia įgyvendinimo ir patobulinimų, ir ragina laikytis nuoseklaus požiūrio į Stambulo konvencijos įgyvendinimą, kuris turi būti grindžiamas prioritetų nustatymu ir skiriamais pakankamais ištekliais siekiant užkirsti kelią smurtui dėl lyties, apsaugoti nusikaltimų aukas ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn kaltininkus;
56. apgailestauja, kad praėjusios kadencijos metu Nacionalinė Asamblėja nepriėmė tos pačios lyties asmenų partnerystės įstatymo, kurį parengė Žmogaus ir mažumų teisių ir socialinio dialogo ministerija; ragina naują ir labiau pliuralistinę Nacionalinę Asamblėją tai padaryti;
57. ragina Serbijos valdžios institucijas dėti daugiau pastangų stengiantis užtikrinti nediskriminacinį elgesį su tautinėmis, religinėmis ir seksualinėmis mažumomis bei kitomis pažeidžiamomis grupėmis ir toliau įgyvendinti pozityvią darbotvarkę šiuo klausimu, visiškai laikantis ES principų ir teisės aktų; primygtinai ragina valdžios institucijas aktyviai vykdyti tyrimus ir priimti apkaltinamuosius nuosprendžius nusikaltimų dėl neapykantos bylose; smerkia etninę neapykantą, kurią skleidžia kai

kurie vyriausybės pareigūnai ir politikai;

58. ragina Serbiją užtikrinti, kad mažumų grupės turėtų lygias galimybes, ypač švietimo, mažumų kalbų vartojimo, galimybės naudotis žiniasklaida ir religinėmis paslaugomis mažumų kalbomis, tinkamo atstovavimo politiniame ir kultūriniame gyvenime, valstybinės žiniasklaidos, administracijos ir teisminių institucijų srityse, sukurti teigiamą aplinką švietimui mažumų kalbomis ir aktyviau spausdinti vadovėlius mažumų kalbomis; ragina Serbiją saugoti ir skatinti savo tautinių mažumų kultūros paveldą, kalbas ir tradicijas; ragina Serbiją imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad visų lygmenų valdžios sudėtis atspindėtų nacionalinę gyventojų sudėtį atitinkamose jų teritorijose;
59. smerkia manipuliavimą mažumų grupių susiskaldymu ir reiškia susirūpinimą dėl Serbijos valdžios institucijų nenoro nuosekliai ir visapusiškai įgyvendinti tarpvyriausybinių susitarimų dėl mažumų apsaugos; pažymi, kad reikia daugiau nuveikti aktyviai įgyvendinant kovos su diskriminacija teisės aktus;
60. palankiai vertina Serbijos valdžios institucijų įsipareigojimą remti eitynių „EuroPride“ organizavimą Belgrade, kaip LGBTI+ bendruomenei Serbijoje ir regione svarbų momentą; ragina vyriausybę ir policijos pajėgas užtikrinti sklandų programos planavimą ir organizavimą, taip pat dalyvių saugumą ir gerovę; ragina kovojant su priekabiavimu prieš LGBTI+ asmenų, prieš juos nukreipta neapykantos propaganda ir neapykantos nusikaltimais imtis griežtesnių priemonių;
61. pakartoja, kad smerkia tariamą priverstinio darbo naudojimą, žmogaus teisių pažeidimus ir prekybą žmonėmis, susijusius su apie 500 Vietnamo piliečių atveju Kinijos bendrovės „Linglong“ fabriko statybvietyje; pažymi, kad buvo imtasi pradinių veiksmų ir atlikti patikrinimai, ir ragina Serbijos valdžios institucijas iširti šį atvejį ir užtikrinti, kad būtų gerbiamos piliečių ir gyventojų darbuotojų teisės; ragina Serbiją geriau suderinti savo teisės aktus su ES darbo teise ir laikytis atitinkamų Serbijos ratifikuotų Tarptautinės darbo organizacijos konvencijų; pabrėžia, kad Serbijos darbo ir aplinkos teisės aktai taip pat turėtų būti taikomi šalyje veikiančioms Kinijos įmonėms;
62. apgailestauja dėl priverstinio Bahreino piliečio išsiuntimo į jo kilmės šalį, nepaisant Europos Žmogaus Teisių Teismo laikinosios priemonės, kurioje nurodoma, kad jo ekstradicija turėtų būti atidėta; primena, kad Serbija privalo užtikrinti visų jos teritorijoje gyvenančių žmonių pagrindines teises; primygtinai ragina Serbijos valdžios institucijas gerbti savo tarptautinius įsipareigojimus ir visapusiškai vykdyti bei įgyvendinti visus Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimus;
63. pažymi bendradarbiavimo su ES svarbą kovojant su prekyba žmonėmis ir nelegaliu migrantų gabenimu vadinamuoju Balkanų maršrutu; palankiai vertina Serbijos bendradarbiavimą migracijos valdymo srityje su jos kaimyninėmis šalimis ir ES valstybėmis narėmis, pabrėždamas, kad reikia visapusiškai gerbti žmogaus teises ir tarptautinius standartus bei principus;
64. yra labai susirūpinęs dėl dezinformacijos apie Rusijos agresiją prieš Ukrainą plitimo, be kita ko, vyriausybei artimose žiniasklaidos priemonėse; ragina Serbijos valdžios institucijas imtis ryžtingų veiksmų siekiant kovoti su dezinformacijai ir demaskuoti dažniausiai platinamas melagingas naujienas; ragina Serbiją ir Komisiją stiprinti kovos

su dezinformacija, Rusijos propaganda ir kitomis hibridinėmis grėsmėmis infrastruktūrą ir remti įrodymais pagrįsto atsako į trumpalaikes ir ilgalaikes dezinformacijos grėsmes Vakarų Balkanuose priemonės; pabrėžia, kad visi politiniai lyderiai privalo sustabdyti kenkėjiškos dezinformacijos apie Rusijos agresiją prieš Ukrainą plitimą; pažymi, kad tolerantiškas požiūris į piktavališką išorės įtaką gali turėti rimtų neigiamų pasekmių Serbijos stojimo į ES perspektyvoms;

65. yra ypač susirūpinęs dėl dezinformacijos naratyvų, skleidžiamų iš Kremliaus ir platinamų per „Sputnik Serbia“ kanalą ir pasitelkiant kitus šalies subjektus; ragina Serbijos valdžios institucijas laikytis ES sankcijų ir imtis priemonių, kad „Russia Today“ ir „Sputnik Serbia“ neskleistų melagingų naujienų ir dezinformacijos; yra labai susirūpinęs dėl to, kad vieni pagrindinių dezinformacijos šaltinių yra vyriausybės finansuojami arba remiami bulvariniai laikraščiai ir kai kurie nacionaliniu mastu transliuojantys televizijos kanalai; apgailestauja, kad nuo pat neišprovokuotos Rusijos invazijos į Ukrainą pradžios visuomeninis transliuotojas vartoja Rusijos propagandos kalbą, pvz., „specialioji karinė operacija“;
66. yra labai susirūpinęs dėl to, kad ES narystės siekiančios Vakarų Balkanų šalys ypač smarkiai kenčia nuo užsienio kišimosi ir dezinformacijos kampanijų, vykdomų iš Rusijos ir Kinijos; nerimauja, kad Serbija ir Vengrija padeda Rusijai ir Kinijai siekti jų geopolitinių tikslų; ragina EIVT pereiti prie aktyvesnės pozicijos ir daugiausia dėmesio skirti ES patikimumo regione didinimui ir Strateginės komunikacijos darbo grupės atliekamos stebėsenos veiklos išplėtimui, kad daugiausia dėmesio būtų skiriama tarpvalstybinėms dezinformacijos grėsmėms, kylančioms iš Vakarų Balkanų ir jų kaimyninių šalių;
67. pabrėžia dialogo su Serbijos pilietine visuomene ir privačiuoju sektoriumi svarbą siekiant koordinuoti kovos su dezinformacija pastangas Serbijoje ir regione; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad Serbijai būtų naudinga toliau dalyvauti Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros (ENISA) ekspertų grupių veikloje;
68. palankiai vertina EIVT strateginės komunikacijos darbo grupės Vakarų Balkanams, kuriai pavesta užtikrinti koordinuotą ir nuoseklią ES komunikaciją, didinti atsparumą ir kovoti su prieš ES nukreipta dezinformacija bei manipuliavimu informacija, darbą; ragina stiprinti strateginės komunikacijos veiksmus ir didinti darbuotojų skaičių, be kita ko, galimai įsteigti regioninį strateginės komunikacijos postą Vakarų Balkanų regione;

Susitaikymas ir geri kaimyniški santykiai

69. palankiai vertina Serbijos dalyvavimą regioninio bendradarbiavimo mechanizmuose ir ragina ją dėti daugiau pastangų siekiant gerinti dvišalius santykius su kitomis plėtros šalimis ir kaimyninėmis ES valstybėmis narėmis; giria jos sprendimą dovanoti apie 600 000 COVID-19 vakcinų dozių regionui, įskaitant Šiaurės Makedoniją, Juodkalniją bei Bosniją ir Hercegoviną; ragina Serbiją dirbti visais lygmenimis siekiant skatinti susitaikymą ir gerinti kaimyniškus santykius, visapusiškai įgyvendinti dvišalius susitarimus ir dėti visas pastangas siekiant išspręsti neišspręstus klausimus su savo kaimynėmis, ypač dėl sienų nustatymo, paveldėjimo, kultūros vertybių grąžinimo, taip pat dėl karinių archyvų atvėrimo;
70. pabrėžia Serbijos įsipareigojimą bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis siekiant

spręsti dingusių asmenų klausimą ir pabrėžia, kad susitaikymas su kaimyninėmis šalimis yra būtina sąlyga siekiant normalizuoti regioninius santykius; reiškia susirūpinimą dėl to, kad buvo priimtas Kultūros paveldo įstatymas; ragina visapusiškai gerbti kultūros paveldą ir skatinti kultūrinį bendradarbiavimą ir pakartoja, kad svarbu apsaugoti tautinių mažumų kalbas Serbijoje pagal įstatymus ir dvišalius susitarimus su kaimyninėmis šalimis;

71. palankiai vertina Serbijos valdžios institucijų raginimus grąžinti Bosnijos serbus į darbą Bosnijos ir Hercegovinos institucijose;
72. dar kartą patvirtina, kad vienareikšmiškai pritaria ES remiamam Belgrado ir Prištinos dialogui, ir teigiamai vertina ES specialiojo įgaliotinio Belgrado ir Prištinos dialogui Mirosłavo Lajčako darbą; pakartoja, kad svarbu, jog Serbijos ir Kosovo valdžios institucijos konstruktyviai bendradarbiautų, kad būtų pasiektas išsamus teisiškai privalomas santykių normalizavimo susitarimas, pagrįstas tarpusavio pripažinimu, kuris yra nepaprastai svarbus abiem šalims siekiant pasistūmėti savo atitinkamuose europinės integracijos keliuose ir kuris padės užtikrinti regioninį stabilumą ir gerovę; ragina laikytis visų ankstesnių Belgrado ir Prištinos susitarimų ir sąžiningai bei laiku juos visapusiškai įgyvendinti, įskaitant savivaldybių, kuriose serbai sudaro gyventojų daugumą, asociaciją / bendriją;
73. ragina EIVT sukurti mechanizmą, kuriuo būtų stebimas ir tikrinamas visų iki šiol pasiektų susitarimų įgyvendinimas, ir periodiškai pranešti Europos Parlamentui apie esamą padėtį; ragina ES subjektus remti vietos valdžios institucijas, kai siekiama savivaldybių, kuriose serbai sudaro gyventojų daugumą, asociacijos / bendrijos, kuri būtų abipusio susitarimo dalis;
74. ragina toliau aktyviai ir konstruktyviai dalyvauti ES remiamame dialoge; primygtinai ragina Serbijos ir Kosovo vyriausybes vengti visų veiksmų, kurie galėtų pakenkti šalių tarpusavio pasitikėjimui ir sukelti pavojų konstruktyviam tolesniam dialogui; dar kartą ragina gerinti dialogo proceso kokybę užtikrinant moterų dalyvavimą, didinant skaidrumą visuomenei ir prasmingai įtraukiant pilietinę visuomenę;
75. ragina Serbijos ir Kosovo valdžios institucijas skatinti vietos bendruomenių žmonių tarpusavio ryšius, siekiant sustiprinti dialogą, be kita ko, nevyriausybinio lygmeniu; palankiai vertina kultūros ir jaunimo iniciatyvas, pvz., kasmetinį tarpvalstybinį meno festivalį „Mirëdita, Dobar Dan!“, kuriuo skatinamas Kosovo albanų ir serbų bendradarbiavimas;
76. ragina Serbiją ir Kosovą dėti daugiau pastangų ir rasti sprendimus dingusių asmenų ir teisingumo už karo nusikaltimus, įvykdytus per praėjusio amžiaus paskutiniojo dešimtmečio karus Jugoslavijoje, klausimais; ragina vyriausybę taip pat nagrinėti šias temas kaip Belgrado ir Prištinos dialogo dalį ir užmegzti Serbijos ir Kosovo bendradarbiavimą; ragina Serbijos ir Kosovo vyriausybes rasti tvarius sprendimus dėl elektros energijos tiekimo tvarkos Kosovo šiaurinėje dalyje;
77. apgailestauja dėl Kosovo vyriausybės sprendimo atmesti tarptautinių tarpininkų pasiūlymą, pagal kurį būtų galima rinkti reikalavimus atitinkančių rinkėjų balsavimo biuletenius, kad jiems būtų sudarytos galimybės balsuoti Kosovo teritorijoje 2022 m. sausio 16 d. konstituciniame referendume ir 2022 m. balandžio 3 d. Serbijos

rinkimuose, kaip buvo daroma anksčiau;

78. apgailestauja dėl 2021 m. rugsėjo mėn. pasienyje Kosovo šiaurinėje dalyje vykdytos destabilizuojamosios veiklos ir ragina Belgradą ir Prištiną visus klausimus spręsti dialogu; apgailestauja, kad darbo grupėje, kuriai buvo pavesta rasti sprendimą dėl transporto priemonių valstybinių numerių naudojimo, nebuvo pasiektas susitarimas; ragina abi šalis vykdant ES tarpininkaujamą dialogą kuo greičiau rasti ilgalaikį sprendimą, kuriuo būtų skatinamas ekonominių ir politinių santykių normalizavimas; apgailestauja dėl kelių atvejų, kai pareigūnams nebuvo leista atvykti į Kosovo arba Serbijos teritorijas; ragina abi šalis visus vizitus organizuoti taip, kad jie būtų naudingi santykių normalizavimo procesui;
79. atkreipia dėmesį į skundus, kuriuos pateikė etniniai albanai iš Presevo slėnio, kuriems buvo neleista balsuoti ir kurie, matyt, buvo išbraukti iš jų gyvenamosios vietos civilinio registro sąrašo, taigi Serbijos valdžios institucijos atėmė iš jų pagrindines ir politines teises; yra labai susirūpinęs dėl įtarimų ir tyrimų, rodančių, kad Serbijos valdžios institucijos sistemingai ir diskriminaciniu būdu piktnaudžiauja įstatymu dėl piliečių gyvenamosios vietos ir albanų etninės kilmės piliečių, gyvenančių pietinėje Serbijos dalyje, gyvenamosios vietos adresų pripažinimo „neaktyviais“; ragina nepriklausomai ir nuodugnai iširti šiuos įtarimus, taip pat ragina Serbijos valdžios institucijas nutraukti bet kokią diskriminacinę praktiką bei tokių asmenų išskyrimą;
80. palankiai vertina tai, kad priimta 2021–2026 m. nacionalinė baudžiamojo persekiojimo už karo nusikaltimus strategija, ir neseniai pradėta įvairių su jos įgyvendinimu susijusių įstaigų ir ataskaitų teikimo mechanizmų darba; pabrėžia, kad svarbu šią strategiją įgyvendinti skaidriai ir įtraukiai; primygtinai ragina Serbijos valdžios institucijas ryžtingai imtis veiksmų prieš nuteistų karo nusikaltėlių šlovinimą ir nutraukti bet kokią nesantaiką kurstančią retoriką ir veiksmus, kurie kenkia kaimyninių šalių vientisumui ir kelia grėsmę regiono stabilumui ir susitaikymui; primygtinai ragina Serbijos valdžios institucijas parodyti tikrą išipareigojimą tirti karo nusikaltimų bylas ir pateikti jas teismui; pakartoja, kad Europoje nėra vietos genocido neigimui;
81. pabrėžia, koks svarbus regioninis bendradarbiavimas karo nusikaltimų ir dingusių asmenų klausimais, ragina Serbijos valdžios institucijas pasmerkti visų formų neapykantos retoriką, bauginimo kampanijas, viešą pritarimą genocidui ir jo neigimą, nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus; apgailestauja dėl to, kad kai kurios Serbijos valdžios institucijos ir kai kurie Serbijos politikai ir toliau neigia Srebrenicos žudynes; ragina Serbijos valdžios institucijas užtikrinti, kad būtų toliau vykdomi karo nusikaltimų bylų nagrinėjimai, be kita ko, vietos lygmeniu, ir įvykdyti teisingumą nukentėjusių asmenų atžvilgiu pripažįstant ir gerbiant teismo nuosprendžius dėl karo nusikaltimų, kovojant su nebaudžiamumu už karo metu įvykdytus nusikaltimus, tiriant dingusių žmonių atvejus, tiriant kapavietes ir teikiant paramą šalies prokurorams, kad nusikaltėliai būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn;
82. smerkia tai, kad žiniasklaidos erdvėje vis dažniau dalyvauja nuteisti karo nusikaltėliai, pvz., Veselin Šljivančanin, Dragoljub Ojdanić ir Nikola Šainović, kuria jie naudojasi siekdami skleisti neapykantą ir netoleranciją tautinių mažumų atžvilgiu Serbijoje;
83. ragina ES ir jos sąjungininkes toliau stiprinti veiklą susitaikymo srityje; palankiai

vertina atnaujintą ES sąjungininkių dalyvavimą, ypač JAV, Jungtinės Karalystės ir Vokietijos specialiųjų pasiuntinių Vakarų Balkanams paskyrimą, ragina juos glaudžiai bendradarbiauti ir koordinuoti savo veiksmus su ES pasiuntiniu, kad būtų sustiprintas svertas poveikis ir teikiamos nuoseklios konsultacijos bei parama;

84. pakartoja, kad remia iniciatyvą įsteigti faktų apie karo nusikaltimus ir kitus sunkius žmogaus teisių pažeidimus buvusiosios Jugoslavijos teritorijoje nustatymo regioninę komisiją (RECOM);
85. palankiai vertina tai, kad nuo 2021 m. liepos 1 d. visuose Vakarų Balkanuose pradėta taikyti zona, kurioje nėra tarptinklinio ryšio mokesčio, taip pagerinamas junglumas ir užtikrinama apčiuopiama ir konkreti nauda regiono gyventojams bei įmonėms; palankiai vertina ES pareigūnų ir Vakarų Balkanų šalių vadovų pasirašytą Brdo deklaraciją, kurioje taip pat pripažįstama šio laimėjimo svarba; primygtinai ragina Tarybą ir Komisiją bendradarbiauti su Vakarų Balkanų valstybių valdžios institucijomis siekiant panaikinti tarptinklinio ryšio tarp Vakarų Balkanų ir Europos Sąjungos paslaugų mokesčius;
86. primygtinai ragina Serbijos valdžios institucijas vienareikšmiškai remti bendros regioninės rinkos sukūrimą pagal Berlyno procesą, nes tai būtų pagrindas Serbijai siekiant narystės ES; pabrėžia, kad visos Vakarų Balkanų regioninio ekonominio bendradarbiavimo schemos turėtų būti įtraukios ir priimtinos visoms šešioms šalims, užtikrinant lygiavertį visų šešių šalių bendradarbiavimą ir stiprinant tolesnį jų teisės aktų derinimą su ES standartais ir *acquis*;

Socialinės ir ekonominės reformos

87. palankiai vertina pažangą, padarytą plėtojant veikiančią rinkos ekonomiką, nors valstybė vis dar išlaiko tvirtą reguliavimo aspektą, ir tai, kad COVID-19 krizės poveikis ekonomikai buvo sėkmingai sušvelnintas, be kita ko, laiku taikant fiskalinės ir piniginės paramos priemones; vis dėlto ragina Serbijos valdžios institucijas teikti tikslinę su pandemija susijusią paramą pažeidžiamiesiems namų ūkiams ir įmonėms; pažymi, kad ES ir toliau teikė būtina paramą Serbijai, skirtą jos socialiniam ir ekonominiam atsigavimui ir neatidėliotiniams medicininiams poreikiams tenkinti, įskaitant papildomą 10 mln. EUR dydžio paramą;
88. susirūpinęs pažymi, kad nebuvo ištirtas nė vienas iš ankstesnėje ataskaitoje tiriamosios žurnalistikos atstovų pateiktų teiginių, kad vyriausybė manipuliavo COVID-19 statistika politiniais tikslais; pabrėžia, kad vyriausybei kovojant su COVID-19 yra ypač svarbu užtikrinti pasitikėjimą ir skaidrumą, todėl primygtinai ragina Serbijos vyriausybę suteikti piliečiams visus svarbius statistinius duomenis;
89. pažymi, kad, nepaisant pagerėjimo, darbo rinkoje vis dar susiduriama su struktūrinėmis, demografinėmis ir migracijos problemomis; ragina Serbiją pagerinti moterų poziciją darbo rinkoje ir toliau pritaikyti švietimą ir mokymą prie darbo rinkos poreikių, visų pirma profesinio rengimo ir mokymo srityje, ir susieti jį su žaliaja ir skaitmenine pertvarka;
90. yra labai susirūpinęs dėl socialinės ir ekonominės padėties keliose Serbijos pietinėse apygardose; ragina Serbijos vyriausybę ištirti visus įtarimus dėl socialinės paramos

priemonių naudojimo siekiant daryti spaudimą rinkėjams, ypač pažeidžiamoms grupėms ir romų mažumos atstovams; ragina Serbijos vyriausybę spręsti skurdo ir nedarbo problemas šiose ir kitose šalies dalyse, taip pat užtikrinti, kad socialinei ir užimtumo politikai būtų skirta pakankamai finansinių ir institucinių išteklių;

91. ragina Serbiją pagerinti savo galimybes teikti statistinius duomenis ir atlikti gyventojų surašymą, laikantis aukščiausių tarptautinių standartų ir įtraukiant nepriklausomus stebėtojus;
92. yra labai susirūpinęs dėl Serbijos gyventojų skaičiaus mažėjimo ir nuolatinės Serbijos žmogiškojo kapitalo emigracijos; palankiai vertina Serbijos vyriausybės iniciatyvas ir novatorišką požiūrį siekiant kovoti su šiomis tendencijomis, įskaitant demografinius pokyčius, bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis vykdant įvairias tikslines politikos priemones įvairiuose sektoriuose, kad būtų kovojama su demografinėmis grėsmėmis, nes nuolatinis gyventojų skaičiaus mažėjimas tebėra pagrindinis iššūkis ekonomikos vystymuisi; ragina naująją vyriausybę daugiau dėmesio skirti jaunimo politikai; pažymi, kad turi būti dedamos papildomos pastangos pasienio regionų socialinio ir ekonominio vystymosi srityje, kad būtų išvengta gyventojų skaičiaus mažėjimo; primena, kad šiam tikslui būtų galima panaudoti PNPP III tarpvalstybinio bendradarbiavimo programas;
93. palankiai vertina mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI) remti skirtų programų įgyvendinimą, ypač MVI skolinimosi išlaidų mažinimą; ragina Serbiją šalinti likusius trūkumus, įskaitant nepastovią verslo aplinką ir nesąžiningą konkurenciją; palankiai vertina Serbijos dalyvavimą Vakarų Balkanų regioninės rinkos integracijos procese,, kartu įgyvendinant tolesnę ekonominę integraciją į ES bendrąją rinką, nes tai pritrauks reikiamas investicijas ir suteiks naujų galimybių piliečiams ir verslo bendruomenei;
94. pakartoja savo susirūpinimą dėl didėjančios Serbijos priklausomybės nuo Kinijos investicijų ir paskolų, kurias Serbija turės gražinti Kinijai, masto; primygtinai ragina Serbijos valdžios institucijas pagerinti Kinijos, Rusijos ir kitų nedemokratiškos užsienio šalių investicijų į labai taršią pramonę pagal dvišalius strateginio bendradarbiavimo susitarimus skaidrumą ir griežčiau laikytis teisinių reikalavimų dėl su šiomis investicijomis susijusio poveikio aplinkai vertinimo; apgailestauja dėl neseniai Serbijai pristatytų Kinijos raketų sistemų;
95. pabrėžia, kad Vakarų Balkanų šalys turi būti įtrauktos į ES iniciatyvą „Global Gateway“ ir joms turi būti suteikta skaidrių ir tvarių investicijų alternatyva Kinijos ir kitų autoritarinių režimų investicijoms ir paskoloms;
96. atkreipia dėmesį į tai, kad panaikinti įstatymo dėl ekspropriacijos pakeitimai, ir ragina surengti platesnes viešas diskusijas šiuo klausimu;
97. palankiai vertina pažangą kovojant su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, tačiau ragina siekti geresnių rezultatų tiriant pinigų plovimo atvejus; atkreipia dėmesį į tai, kad infrastruktūra ir statyba yra svarbūs neteisėtų pinigų šaltiniai, ir ragina Serbiją kuo labiau sumažinti neteisėtų finansinių srautų statybos pramonėje riziką, taip pat mažinti mokesčių slėpimą ir korupciją infrastruktūros sektoriuje; ragina Serbiją užtikrinti, kad Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) rekomendacijomis būtų naudojamosi sąžiningai;

98. reiškia susirūpinimą dėl nepakankamos pažangos, susijusios su vadinamąja Sąrašo byla, kurioje valstybės institucijos kaltinamos piktnaudžiavimu teisine sistema, siekiant susidoroti su konkrečiomis pilietinės visuomenės organizacijomis ir žiniasklaida, kritiškai vertinančiomis vyriausybės politiką; primena raginimą Serbijos finansų ministerijos Pinigų plovimo prevencijos skyriaus administracijai visapusiškai ištirti šiuos atvejus;
99. primena finansavimo pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP III) ir Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planą (EIP) sąlygas; pabrėžia PNPP III ir EIP svarbą remiant reformų procesą, žaliają pertvarką, tvarų sujungiamumą, žmogiškąjį kapitalą, konkurencingumą ir įtraukų ekonomikos augimą, taip pat stiprinant regioninio ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo priemonę;

Aplinka, energetika ir transportas

100. palankiai vertina konkrečius veiksmus, kurių imtasi siekiant laipsniškai atsisakyti anglimis kūrenamų elektrinių; reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad Serbija, nepaisydama dabartinių klimato ir aplinkosaugos iššūkių, vis dar investuoja į vieną naują anglimis kūrenamą elektrinę; primygtinai ragina valdžios institucijas priimti integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, atitinkantį Europos žaliojo kurso tikslą iki 2050 m. pasiekti, kad išmetamųjų teršalų kiekis būtų nulinis, ir Vakarų Balkanų žaliają darbotvarkę;
101. ragina nacionalines valdžios institucijas skubiai įgyvendinti įstatymą dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo ir surengti platesnes viešas diskusijas dėl energetikos pertvarkos ir vykdomos dešimčių mažų hidroelektrinių statybos;
102. ragina Serbiją dėti daugiau pastangų siekiant įvairinti energijos tiekimą ir bendrą energijos rūšių derinį, visų pirma sumažinti savo priklausomybę nuo Rusijos, taip pat didinti investicijas ir modernizuoti energetikos infrastruktūrą, kad būtų įgyvendintas būtinas perėjimas nuo iškastinio kuro prie atsinaujinančių energijos išteklių; šiuo atžvilgiu pabrėžia jungties su Bulgarija statybos svarbą; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad PNPP lėšomis būtų prisidedama prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kūrimo Serbijoje, visapusiškai laikantis Paryžiaus susitarimų ir ES priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslų, taip pat teikti būtiną techninę paramą, kad šis tikslas būtų pasiektas;
103. pabrėžia, kad nepakankamas energetikos sektoriaus efektyvumas daro didelį poveikį bendram šalies ekonomikos konkurencingumui, ir ragina šalį tikslingai siekti pereiti prie žaliosios ir žiedinės ekonomikos, palaipsniui atsisakant iškastinių energijos išteklių ir labai didinant išteklių ir žaliavų perdirbimo mastą;
104. susirūpinęs pažymi, kad Serbija nuolat nesilaiko Energijos bendrijos sutarties ir dėl to ją pažeidžia, ir ragina Serbiją vadovautis Energijos bendrijos sutarties rekomendacijomis ir suderinti savo veiklą energetikos srityje su Trečiuoju energetikos teisės aktų rinkiniu ir su ES energetikos politika;
105. pakartoja, kad yra susirūpinęs dėl didelės oro taršos, ir primygtinai ragina valdžios institucijas paspartinti oro kokybės planų įgyvendinimą; apgailestauja, kad kelios Serbijos vietovės, būtent Belgradas, Smederevas, Boras ir Kolubaros bei Tamnavos

slėniai dažnai patenka į labiausiai užterštų pasaulio zonų sąrašą pagal oro kokybę; primygtinai ragina valdžios institucijas nedelsiant imtis priemonių oro kokybei gerinti, visų pirma didžiuosiuose miestuose ir pramoninėse vietovėse; pabrėžia, kad svarbu rasti tvarius sprendimus ir apriboti lignito bei kitų mažo šilumingumo anglių naudojimą energijos gamybai ir šildymui;

106. yra labai susirūpinęs dėl Kinijos finansuojamų akmens anglimis kūrenamų elektrinių projektų ir jų poveikio aplinkai ir oro kokybei; atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo metu vyksta oro apsaugos programos priėmimo procesas, ir palankiai vertina nedidelio masto dotacijas savivaldybėms, skirtas oro kokybei ir atliekų tvarkymui gerinti ir oro taršos mažinimo Serbijoje projektams finansuoti;
107. pakartoja, jog apgailestauja dėl to, kad nesiimama veiksmų dėl regione veikiančių kasyklų vykdomos Dragovišticos upės taršos ir šios taršos žalingo poveikio vietos gyventojų sveikatai ir aplinkai;
108. pabrėžia, kad reikia tobulinti atliekų tvarkymą reglamentuojančius teisės aktus, jų įgyvendinimą, vykdymo užtikrinimą ir paspartinti atliekų hierarchijos ir žiedinės ekonomikos priemonių diegimą ir įgyvendinimą;
109. atkreipia dėmesį į tai, kad panaikintos ličio gavybos ir perdirbimo projekto Vakarų Serbijoje žvalgymo licencijos; ragina Serbijos valdžios institucijas išduodant licencijas užtikrinti visišką šio proceso skaidrumą ir atlikti išsamų poveikio vertinimą, įskaitant viešas konsultacijas su susijusiomis vietos bendruomenėmis;
110. reiškia didelį susirūpinimą dėl didelių problemų, susijusių su korupcija ir teisės viršenybe aplinkos klausimų srityje, taip pat dėl bendro skaidrumo ir infrastruktūros projektų poveikio aplinkai ir socialinio poveikio vertinimų trūkumo; atsižvelgdamas į tai, atkreipia dėmesį į derybų dėl ketvirtosios derybų skyrių teminės grupės „Žalioji darbotvarkė ir tvarus sujungiamumas“ pradžią stojimo į ES derybose; ragina imtis tolesnių veiksmų atsižvelgiant į teisėtą susirūpinimą, išreikštą per aplinkos apsaugos protestus, ir per derybas spręsti šias problemas;
111. ragina padidinti bendrą saugomos Serbijos teritorijos plotą ir užtikrinti priemonių įgyvendinimą bei tinkamą gamtos apsaugos finansavimą; ragina nuosekliai taikyti Gamtos apsaugos įstatymą ir Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo įstatymą, siekiant sustabdyti bet kokius žalingus projektus saugomose teritorijose;
112. palankiai vertina tai, kad priimta Atliekų tvarkymo programa, ir pažymi, kad vyksta Atliekų tvarkymo programos 2022–2024 m. laikotarpio veiksmų plano viešo pristatymo procesas; pažymi, kad pradėjo veikti ekologinės informacijos sistema, kuria naudodamiesi piliečiai gali pranešti apie aplinkosaugos problemas;
113. ragina peržiūrėti visus iki šiol pastatytų mažų hidroelektrinių projektus siekiant išsiaiškinti, ar išduodant leidimus buvo tinkamai laikomasi įstatymų ir procedūrų; ragina imtis neatidėliotinių priemonių, kad upės būtų grąžintos į būklę, buvusią prieš statant mažas hidroelektrines, visais atvejais, kai buvo akivaizdžiai pažeisti įstatymai, kaip antai Rakitos atveju; ragina pašalinti įrenginius, keliančius pavojų pakrantėms, ežerams, vandentakiams ir požeminiam vandeniui; pabrėžia, kad būtina prižiūrėti bet kokį projektą, keliantį pavojų vandens ištekliams, ir jis turėtų būti įtrauktas į projektų,

kuriems būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimo tyrimą, sąrašą; ragina persvarstyti Jaroslavo Černi vandentvarkos instituto privatizavimą;

114. palankiai vertina Serbijos pažangą vykdant jos geležinkelių sistemos reformą; ragina Serbiją užtikrinti, kad investicijos į jos transporto infrastruktūrą atitiktų ES darnaus ir pažangaus judumo strategiją ir kad jos būtų kuo labiau naudingos Serbijos ekonomikai;

o

o o

115. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei Serbijos prezidentui, vyriausybei ir Nacionalinei Asamblėjai.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	14.6.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 50 -: 5 0: 3
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Bănescu, Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Katalin Cseh, Kinga Gál, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Jacek Saryusz-Wolski, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Viola Von Cramon-Taubadel, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Bernhard Zimniok
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Vladimír Bilčík, Corina Crețu, Angel Dzhambazki, Nicolaus Fest, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Marisa Matias, Alessandra Moretti, Paulo Rangel, Javier Zarzalejos
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Asim Ademov, Stéphane Bijoux, Andor Deli, Liudas Mažylis, Bettina Vollath

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

50	+
ECR	Angel Dzhambazki, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
PPE	Asim Ademov, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Liudas Mažylis, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Paulo Rangel, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos
RENEW	Petras Auštrevičius, Stéphane Bijoux, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Javier Nart, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Corina Crețu, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Karsten Lucke, Claudiu Manda, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Sergei Stanishev, Bettina Vollath
VERTS/ALE	François Alfonsi, Erik Marquardt, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel

5	-
ID	Nicolaus Fest, Thierry Mariani, Bernhard Zimniok
NI	Andor Deli, Kinga Gál

3	0
ID	Peter Kofod
THE LEFT	Giorgos Georgiou, Marisa Matias

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė